å ta i betraktning at inntekten selvfölgelig måtte stige med voksende faglig kvalifikasjon, gir det en ganske rommelig levestandard befolkningen tatt under ett.

Hvis vi hadde hatt et sosialistisk samfund her i landet og ikke et kapitalistisk ville det gi rommelige kår og realiteten ennu bedre kår enn det vi her har antydet, fordi et slikt samfund ikke ville hatt arbeidslöshet, og det ville under alle omstendigheter ha gitt en höyere nasjonalinntekt.

Vi karakteriserte innledningsvis nasjonalinntekten som det overskudd befolkningen skal leve av. Det vil altså si bruttoverdien av all produksjon med fratrekk av utgifter til råvarer, drivstoffer og andre hjelpemidler, og med fratrekk av utgiftene til vedlikehold av de produktive anlegg, maskiner, fabrikker o.s.v. Og dessuten med fratrekk av det som må settes tilside til fornyelse av de produktive anlegg etterhvert som de slites ut. Hvis en nå skal se på levestandarden etter krigen, så er det for det förste klart at de produktive anlegg i landet ikke blir fornyet og vedlikeholdt i tilstrekkelig grad, at vi med andre ord tærer på kapitalen. Det er derfor selvsagt at vi i förste omgang må gi avkall på noe av vår levestandard for å bringe vårt produksjonsapparat opp til den gamle standard. Her er det forutsatt at det ikke kommer til krigshandlinger på norsk jord. Får vi det blir det selvfölgelig en helt annen "tæring" på vår realkapital fordi en krig vil bety at en stor del av fabrikker og anlegg blir ödelagt. Men det er i denne forbindelse riktig å fremheve at en også etter krigen 1914/18 var tilböyelig til å overdrive den tid som gjenoppbygningen ville ta. Og med den teknikk som vi idag rår over er det klart at vi med innsats av befolkningens samlede produktive kraft ikke vil behöve hverken 5 eller 10 år for å reise på ny det som er blitt revet ned. Men det er, uten videre innrömmet at det vil gi lav levestandard så lenge nybeisningen pågår, Det vil det arbeidende folk ikke ha noe å innvende mot hvis det selv kommer til å eie det som blir bygget.

Imidlertid er det tydeligvis ikke disse forhold som de borgerlige skribenter tenker på når de skriver om den lave levestandard: De regner med at vi blir utplyndret av tyskerne i en dobbelt forstand. For det förste beslaglegger tyskerne en meget stor del av vår produksjons-avkastning til militære formål. For det annet blir alt de rekvirerer betalt med penger som enten u betales over statsbudgettet eller direkt gjennom Norges Bank. Og det förer, sier de, til at det norske folk blir sittende med en svær statsgjeld som det und ordnede forhold må forrent og avdra.

Hvorledes ser denne nye statsgjeld ut Dels er det lån som staten har opptatt f å dekke underskudd på budgettet som opps i forbindelse med tyskernes militære dis sisjoner. Nå er vel disse lån kommet opp nær 2 milliarder kr. Dels er det penger som tyskerne har hevet i Norges Bank, ve kommende årsskifte 1943/44 vil det sanns vis være en sum på omlag 8 milliarder kr Ialt altså omtrent 10 milliarder kr. Hvo meget det kan bli för krigen er slutt ve vi ikke. Skal vi nå bli sittende med den gjelden? Hvis de her i landet som lever sitt arbeide erkjenner hva slags gjeld d er, så kommer vi ikke til å betale rente av denne gjeld. Hvem er det nemlig vi står i gjeld til, og etter de borgeliges mening skal betale renter og avdrag til? Det er åpenbart ikke til tyskerne eller til andre utlendinger. Det er de her i landet som under okkupasjonen har tjent formuer på tyskerne og på sine landsmenn det er disse folk som har plassert sine flödigepengemidler i banker og forsikring selskaper og i Norges Bank, og som når k gen er forbiönsker å varte opp med de g rettigheter som de på den måte har erhvervet seg. Det er absolutt nödvendig a det store flertall av vårt folk, som lever av sitt arbeid og fortsatt skal leve av det, uten nölen tar det standpunkt at om nödvendig vil gjöre en revolusjon. f sette en strek over alle disse milliar

Det arbeidende folk i vårt land er villige til å ta på seg gjenoppbygningen av vårt produksjonsapparat, men ikke for det faktisk skal bli deres eiendom som gjennom de tunge okkupasjonsår har sopt penger inn med den ene hånden, mens de holdt et norsk flagg i den andre. Det so folket skal bygge opp skal bli folkets eiendom, og vi vet at våre produktivkrefter er tilstrekkelige til å gi en höy levestandard til alle som er villige til å produsere,

For kapitalistene er det spörsmål om å få mest mulig av gjelden anerkjent, så av den som det arbeidende folk kan forre uten å sulte ihjel helt. Men folkets bre masser ikke bare her i landet, men i all land vil nekte å slave for de som har tjent penger under krigen.

Denne nektelse er revolusjon, og kan ikke innebære annet enn at det arbeidend folk tar makten i samfundet og virkeliggjör sin rett til det som de selv bygger og produserer. - Det er sosialisme.

R.S.

FREMTIDEN

Nr. 6. Januar 1944

(a) I.appo 61. Ekspl. Januar Årg. 1944 4358

Amerika er kapitalismens hovedland.

Det er den eneste kapitalistiske stat som innenfor sine grenser har alle de råstoffer og naturlige hjelpekilder som er viktige for industriell produksjon, og som har dem i veldig målestokk. Dens befolkning er gjennom emigrasjon bygget opp på blomsten av de europeiske lands ungdom, dens arbeidsliv rår over en sum av arbeidskrefter som er större enn i noe annet industriland og teknisk bedre kvalifisert enn noe annet sted. Den kapitalistiske produksjon behövde i Amerika ikke å kjempe seg frem mot alle de sosiale og rettslige stengsler som feudaltidens Europa böd på, og da den industrielle utvikling begynte forholdsvis sent behövde ikke industrien å slepe på gammel teknikk, den kunne starte på det som var det mest fremskredne i europeisk industri. Det förte til en ökonomisk ekspangsjon uten sidestykke i kapitalismens historie, og gjorde landet til alle kapitalisters mönster, til drömmelandet for de som ville frem i verden.

Det var europeisk kapital, först og fremst engelsk som finansierte den industrielle utvikling i U.S.A., og helt inntil forrige verdenskrig var Amerika et skyldnerland. Verdenskrigen 1914-18 endret denne situasjon fullstendig. Amerika kom bare til å delta i krigen i begrenset målestokk og dets direkte krigsutgifter var minimale. Krigen ble ikke fört på amerikansk jord, og det var et lite antall amerikanske soldater som fallt på slagmarken. Til gjengjeld ble Amerika de alliertes krigsleverandör nr. 1, og forsynte de krigförende stater både med våpen, ammunisjon, levnedsmidler og klær i enorme mengder. Både industri og landbruk hadde under verdenskrigen en konjunktur uten sidestykke i landets historie, og de ubegrensede hjelpekilder sammen med ubeskåret arbeidskraft gjorde at forholdet mellom Europa og Amerika i löpet av forrige verdenskrig ble helt omsnudd. Hele den övrige kapitalistiske verden kom i gjeld til de amerikanske kapitalister, de amerikanske industri- og bankfyrster ble dens herrer.

Den tidligere ukjente velstand som Amerika på denne måten erhvervet seg ble opprettholdt i årene etter forrige verdenskrig, og rasjonaliseringen i 20-årene som ble ledet av den amerikanske industri ga de arbeidende i Amerika en levestandard langt over Europas, og öket den amerikanske overklasses - på forhånd eventyrlige rikdom. Under höykonjunkturen 1925-29 var Amerika skoleeksemplet for all kapitalistisk agitasjon. Her var landet uten forsorgsvesen, uten arbeidsledighetsunderstöttelse og uten noen av alle de "halvsosialistiske" statsinngrep som etter gjengs borgerlig oppfatning er roten til alt ondt og alle krisers egentlige årsak. Amerika var landet med de grenselöse muligheter, og den amerikanske oppinion selv var preget av en uhemmet optimisme. Da Herbert Hoover, den oppreklamerte veldedighetssjef fra dem amerikanske hjelpeaksjon i Belgia under Verdenskrigen, ble valgt til president i 1928, var det under slagord som "velstand for alltid", "i Amerika skal ingen sulte og fryse" o.l. - Men det skulle vise seg at kapitalismen i Amerika allikevel ikke var så rent forskjellig fra den i Europas gamle land. Også i Amerika virket det som vi sosialister kaller kapitalismens lov: Massens kjöpekraft holder ikke tritt med ökende produksjon, lönnen heves ikke og arbeidstiden senkes ikke i takt med den tekniske utvikling og enden på det blir en krise. Sommeren 1929 kom denne krisen i Amerika, voldsom som en flodbölge og fullstendig overraskende på en befolkning som ikke visste hvilke krefter som her var i spill. Den manglende avsetning tvang produksjonen ned, bedriftene måtte innstille, banker i tusentall lukket, arbeidsledigheten steg med svimlende fart, hele samfundet ble fullstendig kastet inn i en panikkartet utvikling. I löpet av 2 år sank den amerikanske industris produksjon til det halve av hva den hadde vært under höykonjunkturen, og menneskelig sett om vi skal si det slik, betö det lavt regnet 15 millioner arbeidslöse og langt flere millioner av ruinerte farmere som måtte gå fra

gård og grunn fordi byene sultet og led nød. Ja, Amerikas forenete stater kom til å oppleve et fenomen som vel ikke noen amerikaner selv i sin villeste fantasi hadde kunnet forestille sog på hjemlandets jord: De halvville barn, forkomne onger som dro frem i svære bander, tiggende og stjelende, 3 hundre tusen av dem bare i staten New York.

Hvorledes reagerte nå Amerikas herreklasse og dens politikere på denne situasjon? Først ville de i det hele tatt ikke akseptere situasjonen; Hoover fornet slagordet "gode tider rundt hjørnet" og nektet konsekvent å gå med på noen foranstaltninger for å bøte litt på den uhyggelige nød i byene og på landsbygden. Intet karakteriserer Amerikas regjerende makter bedre enn historien om veteranene fra forrige verdenskrig!

Det er tradisjon i Amerika at krigsveteraner skal få pensjon av staten uten hensyn til om de har arbeide eller ei, og også etter forrige verdenskrig ble alle såkalte krigsveteraner bevilget en understøttelse av staten som påskjønnelse for sin innsats. Krisen kastet også veteranene ut i arbeidsledighet, og understøttelsen var ikke tilstrekkelig til livsopphold, slik at nød og elendighet rammet disse "fedrelandets fortjente helter". De forlangte å få den resterende sum utbetalt med èn gang, og så sterkt var trykket at den amerikanske kongress faktisk bevilget dette beløp, men Hoover nektet å sanksjonere bevilgningen, og da 4 hundre tusen veteraner gikk i hungermarsj til Washington for å sette makt bak sine krav, ble de møtt med brutal terror som innbefattet både gass og skingevær. Ja, så forblindet var en amerikanske kapitalistklasse at Hoover kunne nekte hjelpeaksjoner til områder hvor krisen hadde medført at det faktisk var brutt ut hungersnød. Men tiltross for at Hoover så stedig fastholdt ved de jernhårde kapitaltstiske prinsipper viste det seg ingen tegn til oppgang. Ved presidentvalget i 1932 måtte Hoover vike plassen for Roosevelt, som med stor dyktighet hadde tilpasset sin propaganda den voksende misstemning blant de amerikanske velgermasser. Roosevelt ble president på meget vake løfter om statsinngrep i stor stil som skulle snu utviklingen og gi den tapte velstand tilbake.

Roosevelts nye økonomiske politikk adskilte seg i virkeligheten ikke på nå måte fra alle de dårlige midler som var på moteblandt kapitalistiske politikere i Europa: Roosevelt löste dollaren fra gullet og senket dens verdi for at prisene skulle stige. Men det viste seg at det selvfölgelig ikke kunne skaffe industrien noen økot avsetning, det förte bare til en kort oppgang på börsene som etter noen få måneder ble avlöst av en like sterk nedgang. Roosevelt forsökte å innskrenke jordproduksjonen ved å legge store områder brakk og betale premie pr. kg. ikke-produsert hvete og mais. Men han var ute av stand til å anvise den jordbruksbefolkning som på den måten ble overflödig noe annet liv. Han forsökte å bekjempe en arbeidsledighet på 15 millioner med offentlig arbeidstiltak som på det höyeste omfattet 2½ million mann og som etter kort tid måtte reduseres fordi de midler som var stillet til disposisjon ble brukt opp. Etter 2 års storstilede planer under Roosevelts hjernetrust var stillingen ikke blitt stort bedre, og det er karakteristisk at et av de siste midler som Roosevelt grep til var å oppheve forbudet for på den måten å bolive produksjon og omsetning og skaffe staten inntekter. Men löse krisen kunne han ikke like så lite som noen annen kapitalistisk politiker, Adolf Hitler iberegnet. Og så kjetterskt det enn kan lyde, Roosevelt kom til å söke den samme utvei som Hitler: Opprustning og krig. Det har bestandig vært utvegen for den klasse som ikke kan sette hele folket i arbeid uten samtidig å före det til slakterbenken. Den samme økonomiske oppgang som melder seg i Europa i 1935 kommer også til U. S. A.: Hjulene kommer igang igjen og denne gang produserer en ikke varer som for sin avsetning er avhengig av befolkningens kjöpekraft, Det er varer som lagres og brukes under krig. Derfor kunne Hitler sette det tyske folk i arbeid og alle hjul igang uten noen avsetningsvanskeligheter, og det var den samme kjennsgjerning som sluttelig kom til å redde Roosevelts økonomiske politikk.

Idag er det Amerika som leder krigen. I kraft av sine leveranser og takket være sin overlegne krigsproduksjon er U.S.A. faktisk i ferd med å overta det britiske verdensrike som pant, og denne økonomiske lederstilling får også militære uttrykk: amerikanske generaler blir överstkommanderende på de Europeiske krigsskueplasser, England er blitt Amerikas krigsbasis i Europa. Det er en kjent sak at de amerikanske kapitalister under forrige verdenskrig forlangte at sin regjering at krigen ikke skulle slutte för de hadde tjent inn igjen det som industriens omlegning til krigsproduksjon hadde kostet. Idag vil Amerikas herskende klasse at krigen skal vare så lenge at ikke alene omkostningene blir dekket, men også slik at Amerikas grep om Europa blir så sterkt at de denne gang kan ordne freden fullstendig etter amerikanske behov. Amerikas kapitalister har ikke noe imot at Europa blir et fattighus, utlevert til deres nåde. De har villet denne krig like sikkert som tyske kapitalister har villet den og engelske, men forskjellen er den at Amerika ikke lir noe under den og derfor ikke længter så sterkt etter fred som mange andre folk. Derfor er Amerika istand til å före krigspolitikk etter jernhårde prinsipper. Det vil ikke nöyes med å være kapitalismens hovedland, det önsker å bli verdens kapitalistiske herre og vil by oss den illusjon at det skal bringe jordens folk den velstand og lykke som det ikke var mulig å skaffe det amerikanske folk tilbake.

Hvis de amerikanske kapitalisters vilje skal bli bestemmende for krigsutviklingen kan freden komme til å la vente lenge på seg.- Muligheten for en snarlig fred ligger i öst, bare et fullstendig gjennombrudd på østfronten betyr fred i nær fremtid - for kun det kan tvinge vestmaktene til handling. Men freden alene kan ikke bringe Europas arbeidende masser lykke og velstand. Til det er det nödvendig at arbeiderklassen i alle krigförende land gjör regningen opp med den klasse og det samfundssystem som bærer skylden for krigen.- Den amerikanske arbeiderklasse har ikke latt seg dåre av at landels herrer er ute i kamp for demokratiet. Den kjemper sin kamp for menneskelige kår mot den kapitalistiske stats brutale maktmidler, tropper, politi, vepnete streikebryterbander, maskingeværer, gass, fengsler og lynchjustis. Vi kjemper mot fascisme fordi vi vil sosialisme, vi avkaster ikke nazidiktaturets terroråk for å ta til takke med den frihet og lykke som storkapitalen levner oss.

W.

Klassekampen på landsbygda.

I kampen for sosialismen må industriens arbeidere alliere seg med de undertrykte befolkningslag på landsbygdene. Lönnsarbeiderne i land- og skogbruket har lenge fört sin kamp mot kapitalisme og utbytning. Derimot har bönderne på småbrukene og de mindre gårdsbruk ikke alltid vært klar over hvem de må före sin kamp mot for å bedre sine kår. De aller fleste brukene her i landet blir vesentlig drevet med brukeren og hans families arbeidskraft. Mange av disse brukene er for små til at bönderne kan skaffe seg levelige vilkår på dem tross et umenskelig slit, Disse böndene har gjennom Norges Bonde- og Småbrukarlag fört sin kamp for en jordlov som skulle gjöre det mulig å ekspropriere udyrket, dyrkbar jord fra de store brukene og legge denne jorden til de brukene som har forlite jord. Den jordloven som nu består er lite effektiv. De må före kampen for erstatningsfri ekspropriasjon av denne jorden. Ellers må de ta opp lån for å erhverve denne jorden, så de kommer under et renteslaveri som beröver dem utbyttet av arbeidet med jorden. En erstatningsfri ekspropriasjon vil bidra til senkning av jordprisene i det hele, og dermed til en nedskrivning av gjeldsbyrden på landbruket.

Eierne av de store brukene, der det meste arbeidet blir utfört av lönnsarbeidere har gjennom sin organisasjon, Norges Bondelag fört en ensidig kamp for hevning av prisene på landbruksprodukter, först og fremst prisen på korn. Kornavlen krever store arealer og forholdsvis liten innsats av menneskelig arbeidskraft, og eierne av de store brukene finner seg best tjent med en slik produksjon. Det er klart at jordprisen må stige når eierne kan höste ökonomisk utbytte av jorden med bare liten innsats av menneskelig arbeidskraft. Inntekten pr. mål jord blir derimot liten når en dyrker korn på jorden, og de mindre brukene kan ikke legge sin jord ut til kornavl. De må helst legge ann på avl av rotfrukter, grönnsaker og förvekstrer og på husdyrproduksjon som skaffer dem jevn beskjeftigelse hele året og som gir större inntekt av det begrensede arealet de rår over.

Og spörsmålet om utligning av prisen på landbruksprodukter i forhold til prisen på industriprodukter må bönderne på de mindre bruk ta opp i forståelse med arbeiderbevegelsen i byene. Arbeiderne förer kampen for å fra-

vriste kapitalistene deres arbeidsfri inntekt. Kapitalistene bruker lite av sin arbeidsfri inntekt til kjøp av landbruksprodukter. Det er arbeiderne i industrien og i landbruk og skogbruk som kjøper det meste av bøndernes produkter. Bønderne på de mindre bruk er direkte interessert i at arbeiderne bedrer sine lønninger, da kan arbeiderne både betale mer, og de kan kjøpe mer av de foredlete landbruksprodukter som de mindre brukene helst bör legge an på. Disse bønderne har arbeiderbevegelsens fulle støtte i kampen mot renteslaveriet. Det er mot renteslaveriet bønderne må føre sin klassekamp.

Cer.

Friheten.

Alle illegale aviser sier at de kjemper for friheten. Og alle har rett - men det er ikke sikkert at de mener det samme med ordet frihet. Mennesket er aldri helt fritt. Det er i sine handlinger og tanker bundet av naturforholdene og samfundsforholdene. Naturforholdene er ikke lenger i vårt århundre noen alvårlig hemning for mennesker som er utrustet med sivilisasjonens mest fremtredne viten og teknikk. Vi har utforsket naturens lover, vi kjenner naturen og behöver ikke å føre noen fortvilet kamp mot den. Vi kan omgåes den, for vi behersker den. Ingen trenger sulte, fryse og bukke under for naturen. Det ligger i det moderne menneskes hånd igjen å forvandle de flom- og törke-herjede strök i U.S.A. til fruktbart land, det er mulig for oss å gjöre örkener og stepper i Asia og Afrika til bugnende hvete- og bomullsakrer, fruktplantasjer og leverandörer av vegetabilske råstoffer for industrien. - Tenk dere en innsats i fred med alle de kolossale krefter som nå ödes i krig - det er tusenårsriket på jord! Naturen volder oss ingen bekymring.

Anderledes med samfundsforholdene - forholdene mellem menneskene. De er i sannhet bekymringsfulle. Det er de som skaper hungersnöd for flertallet midt i en overflod av mat, klær og hus, de er årsaken til at menneskeliv og lykke går til grunne i et verdensomfattende slakteri, at varer fortæres i et "helvete av ild og stål", at hele vår uhyre viten og vår fantastiske teknikk brukes til å legge jorden öde.

Det er samfundsforholdene som gjör det moderne menneske ufritt og ulykkelig. Det er kapitalistene som eier produksjonsmidlene. Det er aksjonærer, obligasjonseierne, kupongklippere, sofabönder, skogeiere og direktörer, og alle borgerskapets politiske tro tjenere som skummer flöten av vår reproduksjonen mens det store flertall i by og på land som produserer varene ikke kan bli fri for næringssorger og slit. Og det er kapitalistenes umettelige profittbegjær som stadig på ny kaster de produktive ut i kriser og förer dem inn i kriger.

Det kan derfor ikke bli slutt på kriser og kriger för de produktive tar hånd om produksjonsmidlene og sjalter de unyttige eiermenn ut. Da vil produktivkreftene kunne utfolde seg uhemmet og skape overflod. For det skal en viss overflod til for at menneskene kan bli frie og lykkelige. Og denne overflod kan bare skapes under nye samfundsforhold.

xx

Det nazistiske voldsdiktatur - som er den tyske kapitalismen nye imperialisme - har i Norge berövet et hvert menneske en meget vesentlig del av dets frihet. Alle de som kjemper mot nazismen arbeider derfor for friheten. Men de mener ikke det samme.

xx

Tyskerne har fratatt norske kapitalister den fri disposisjonsrett over produksjonsmidlene og også den fri rett til å disponere over profitten etter eget forgodtbefindende. De har tildels tatt fra dem biler og luksusboliger, men de har som oftest levnet dem en inntekt som gjennom svartebörsen bibeholder levestandarden for alle dem som var godt vandt her i landet.

Det er arbeiderklassen, de produktive, som er hårdest rammet. Nazismen har ikke fornektet sin klassekarakter. Den har med hård hånd skrudd de arbeidendes levestandard nedover, og fratatt dem den anledning de för hadde til å - i ord og gjerning - kjempe for en större frihet. - Vi förstår at borgerskapet gjerne ser at arbeiderne er beskjedne - at de nöyer seg med det nödtörftige mål å gjenvinne denne lille frihet. Men de produktive har ikke glemt fortiden, og de er bestemt på å sikre seg en ny fremtid. De vil ha sosialismen. De vet at bare et sosialistisk samfund kan skape frie og lykkelige mennesker.

R. S.

Fra "Svart på Hvitt" siterer vi flg.:

"Bulgaria i bakevja. I likhet med med Hitlers andre vasellstater er også Bulgaria blitt offer for en reaksjonær klassepolitikk som står stikk i strid med folkets sanne følelser og interesser. Følgen er blitt at landet nå seiler rundt i en bakevje, som det ikke er stort håp om å komme ut av.

Hadde da Bulgaria noe annet valg da det i mars 1941 slapp nasitroppene inn i landet? Dertil kan svares at Boris ville hatt hele det arbeidende folk i ryggen om han hadde satt seg til motverge. Han var i tide blitt advart av Stalin, og kunne regne med stötte fra Sovjet som på det tidspunkt ennå hadde sin ikke-angrepspakt med Tyskland. Det viste seg jo også at Hitler ikke kunne tvinge igjennom bulgarsk deltakelse på östfronten. På dette punkt sto Boris fast. Han kjente for godt folkets pro-russiske innstilling. Bulgarerne er følelsesmessig bundet til russerne, som de kan takke for sin nasjonale selvstendighet. Dertil kommer at arbeiderbevegelsen har et godt tak på folket, og et sterkt revolusjonært prog, som ikke er blitt hindre under den fryktelige terroren som blodhunden Zankov utsatte den for etter förste verdenskrig.

Boris falt tilfote for tyrannen i Berlin og deretter i tyggen på naboene sine. Bulgaria vant deler av Makedonia og Trakia, men tapte sin selvstendighet. Landet ble forandret til et oppmarsjområde for krigen mot Sovjetsamveldet. Byene ved Donau og Svartehavet er blitt stöttepunkter for Hitlers krigsskip og landets egen flåte er blitt brukt til transportav materiell og tropper til Russland, mens jernbanene kjörer tyske tropper til Hellas. Videre har tyskerne tallrike flyplasser i landet, og ved å bygge festninger og strategiske veier forbereder de seg på å gjöre Bulgaria til krigsskueplass. Bulgaria må selv betale omkostningene ved de selvbudne gjester, som dessuten driver den storstilte utplyndringen som vi ikke behöver beskrive for norske lesere.

Slik var stillingen da det oppsto et veldig vakuum på Balkan ved Italias fall. Tomrommet måtte for enhver pris fylles, og Tyskland gjorde krampaktige forsök på å få dannet en Balkanblokk som skulle verge halvöya. Men skriften på veggen var allerede blitt tydelig nok til at de alle betakket seg. De innrettet seg på å bevare ro og stabilitet innenfor sine egne områder og avholde seg fra alle aksjoner som kunne öke byrden av dumhet og skyld.

En av Bulgarias störste dumheter var krigserklæringen til England og Amerika, som ble sendt på et tidspunkt da tanken på en invasjon på Balkan måtte se fullstendig fjollet ut for de fantasilöse "realistene" som ledet Bulgarias politikk. Men i dag er vi kommet dit at bulgarene må ta følgene av sine politikeres handlinger. Trass i alle dementier, har de måttet utvide okkupasjonssonene, og avlöse tyskerne i store deler av Makedonien og Trakia.

Imens ruller sabotasjebölgene over landet. Teheranmötet har utlöst voldsomme demonstrasjoner. Folket reiser hodet og gir klarere og klarere uttrykk for sitt intense hat til sine tyske fiender og dem som forråder fedrelandet. Forrige gang kostet det Ferdinand hans krone. Denne gang blir det verre, og etter alt å dömme vil utgangen av denne krigen bli skjebnesvanger for de klasser som har ført folket ut i ulykken.

Bulgarene har ennå en sjanse til å komme ut av bakevja. De kan jage tyskerne ut. De vil få full stötte av de greske og jugoslaviske partisanene, og de har sin ubrukte hær på 450 000 mann. Sin trussel om full besettelse av landet er Hitler ikke istand til å oppfylle i dag, med alle sine propper bundne i skjebnekampen i Russland og med truslen om alliert invasjon i vest, hvilken dag som helst, hengende over sitt syndefulle hodo.

Bulgaria har fått advarsler både fra Sovjet og Tyrkia. Skal det handles må det gjöres nå. Klokken er fem på tolv, og de siste bombingene av Sofia har vist hva landet har i vente."

xxx

"Svart på Hvitt" glemmer å fortelle at den diplomatiske forbindelse mellom Sovjet-Unionen og Bulgaria ikke er brutt, og at den i den siste tiden har vært meget livlig.

Vanviddets verden. I en tysk sendning fra London 6 - 1 -44 kom den berömte tyske emigrant, forfatteren Thomas Man med et opprop til det tyske folk, Vi vil gjengi litt av -nudet merkverdige innhold:

--- Man kunne ikke vente at de tre store i Teheran kom med en oppfordring til det tyske folk om å gjöre opprör mot Hitler og slutte fred. De allierte ville nemlig ikke ha noen sådan fred. Tyskland må kjempe til det uentvistelige militære nederlag. Hvorfor? - o, man ville ikke gi anledning til en ny "dolkestöt-legende"(!)

-- Det var begrunnelsen! Han - Thomas Man - kunne bare resignere. Han hadde intet å si utover dette faktum: Tyskland ville ikke få fred.

Thomas Man sitter i London og vet hva han snakker om. Han taler ut fra det inntrykk han har fått av stemningen blant de engelske lorder de som idag bestemmer Englands krigspolitikk. Og det stemmer med hovedtrekkene i radiopropagandaen fra London.

Dolkestötlegenden er laget av nasistene. De sier: det var "de röde" som ved sin defaitistiske propaganda fikk den tyske front til å bryte sammen i 1918. Militært var Tyskland ikke slått. Vi kunne ha seiret.

Legenden er helt uhistorisk. Først ble tyskerne slått ved Amiens og så begynte de tyske soldater å desertere. Men generalene hadde alt för den tid innsett at krigen var tapt. Historikerne har bevist dette.

En krig vil alltid slutte på den måte for den tapende part at hjemmefronten og soldatene innser det nytteløse ved fortsatt kamp og de mest aktive av dem vil bli agitatorer for fred.

Og en "dolkestöt-legende" vil alltid kunne fabrikeres av krigshissere etterpå.

Og hva menes med "Tyskland" og "tyskere" i denne forbindelse. Den som idag bruker ordet Tyskland som annet enn et geografisk begrep. Han lyger!

Arbeiderne - de 30% av velgerne - som ved det siste Riksdags-valg i 1933 stemte på arbeiderpartiene på tross av den begynnende terror har aldri akseptert noen dolkestötlegende. Og de 44% som stemte med Hitler gjorde dette på grunn av hans bedragerske sosiale program, og - han har jo lovet fred også - ?!

Av de 66% som ikke stemte på Hitler kom en ½ million av de mest aktive straks i konsentrasjonsleir, det gir et lite begrep om terrorens omfang. Man må ikke glemme at tyskerne har vært under langt verre terror enn vi. Og vi må jo også arbeide for Hitlers krigsmaskine - ikke sant? Vi vil påstå : 7-8% quislinger til - og vi hadde måttet gå i krig for Hitler også som finnene og romanerne. 5% fascister i Italia var nok til å sikre den fascistiske stat i 22 år og drive befolkningen ut i en ödeleggende krig.

"-- Det viste seg ved kapitulasjonen å være bare 5% fascister i Italia.--" sa London radio forbauset.

En statsmakt er en hard ting.

- Idag er mere enn 90% kanskje 95% av de tyske soldater anti-nasister, de av oss som kommer i berøring med tyskerne i sitt arbeide kan underskrive dette.

Men hvorfor kunne da ikke "de tre store i Teheran" love i et hvert fall de 66% av tyskerne en tålelig behandling hvis de gjorde opprör? "Stalin skiller mellom nasistene og det tyske folket og tror på tilværelsen av en tysk stat etter krigen,--" skriver London flytt av 8-12-43. Så blir det altså bare "to store" igjen som ikke vil.

De vil nemlig ikke ha slutt på krigen og vi vet hvorfor.

For det første: Europa må svekkes og utarmes så meget at den europeiske revolusjon som er krigens sikre resultat kan slåes ned og befolkningen kjöpes med amerikanske nelsekker. For det annet: krigen må fortsette til de store nye våpenfabrikker har forrentet seg. For det tredje: den må fortsette fordi den i det hele tatt er en forretning for de anglo-amerikanske imperialister. For det fjerde: Krigen må fortsette lengst mulig for å svekke Sovjet -- til neste krig.

Ivo.

Mappe 61.
Ekspl. 7.1.
Årg. 1944.
O.v.
Jln.
4742

FREMTIDEN

Nr. 7. Januar 1944

Imperialisme. Med imperialisme menes de kapitalistiske stormakters bestrebelser på å slå under seg alle områder av ökonomisk og strategisk betydning, enten disse områder er såkalte selvstendige stater, eller de er "herreløse land", d.v.s. bebodde av sorte eller gule folk som ikke rår over den hvite manns teknik og derfor ikke kan stå seg mot hans militære overmakt. Men for å forstå imperialismen er det nödvendig å kjenne den ökonomiske utvikling som i kapitalismens tidsalder förer til imperialisme og imperialistiske kriger.

I de förste 3/4 av forrige århundre var den kapitalistiske ökonomi preget av fri konkurranse. Og det var nettopp denne fri utfoldelse av de ökonomiske krefter som betinget de mektige tekniske fremskritt som er kapitalismens historiske misjon. Men den fri konkurranse varte ikke evig, den inneholdt i seg selv en tendens til det motsatte, nemlig monopol. Fri konkurranse betö at de bedrifter som lå i teten med hensyn til tekniske fremskritt og som kunne disponere over den störste kapital seiret i konkurransen og oppslukte de underlegne. Særlig i krisetider var dette fenomen utpreget. Storbedriften med masseproduksjon av standardvarer måtte bli den overlegne i kampen, og fra slutten av forrige århundre foregår der en stadig öket samling av den industrielle kapital på få industrifyrsters hender. Disse storbedrifter slår etterhvert under seg hele produksjonen i hver sin bransje, först og fremst i stål- og kullproduksjonen senere i den kjemiske produksjon og elektrisiteten, i handel og transport, og får et monopol - eneherredömme.

Sammen med denne utvikling på det industrielle område foregår en endring i bankenes funksjon, I begynnelsen spilte bankene den beskjedne rolle som formidlere av kreditt, men etterhvert som den kapitalistiske utvikling skred frem öket kapitalsamlingen, og bankene kom etterhånden til å disponere over svære kapitalmengder og de ble istand til å finansiere storindustriens innenlandske- og utenlandske felttog. Bankkapitalen ble en makt ved siden av industrikapitalen, og disse to makter sluttet et forbund som ble beseglet ved en personalunion: Bankfyrstene ble representert i industriens direksjoner og industrifyrstene fikk sete i bankdirektionene. Det er nok å nevne som eksempel at det amerikanske bankhus Morgan & Co. i 1929 hadde 63 direksjonsplasser i industriselskaper og representerte 39 selskaper med en samlet kapital på over 10 millioner dollers, et annet amerikansk bankhus Guaranty Trust Co. hadde 16o direksjons-plasser og representerte 76 selskaper med en samlet kapital på over 17 millioner dollars. Den kapital som oppstår gjennom foreninger av storbanker og industrimonopoler kaller vi finanskapital. Ennå et eks,: Direktörene i de 5 engelske storbankene hadde i 1931 1o71 direksjonsplasser i industri-, handels-, og bankforetagender. Disse finansfyrster som hver for seg förte kommandoen over en kapital som er så stor som et mindre lands samlede nasjonalformue blir de virkelige herskere uansett regjeringsformer og politiske partier.

Vi gjengir her en statistik som viser hvilken rolle monopolet spiller under moderne kapitalisme - monopolsammenslutningenes prosentvise andel av den tyske industriproduksjon för den nazistiske maktovertagelse: Av hele industrien 65%, av tungindustrien 85%, av bergverksindustrien 9o%, av den kjemiske industri 98% og av den elektro-tekniske industri 86%.

Med denne utvikling kommer også et fullstendig omslag i de kapitalistiske staters utenrikspolitikk. Sålenge den fri konkurranse rådde var det vareeksporten som spilte hovedrollen. Den europeiske industri befant seg i en rivende utvikling og de ferdige varer trengte inn på alle kontinenter. Etterhvert som tungindustrien monopolisertes ble kapitaleksporten den viktigste - ikke eksporten av alle slags ferdige varer, men av jernbaneskinner, lokomotiver, maskiner og hele industrianlegg.

Den europeiske kapital söker nye utbythingsobjekter, den flytter til land med billig, farget arbeidskraft hvor ingen arbeidervernlovgivning eller andre sosiale lover griper for-

styrrende inn. Men kapitaleksporten förer til at det blir nödvendig for stormaktene ikke bare löst å beherske, men fullstendig å eie de områder og land hvor kapitalen er plassert. Og kampen mellom monopolene om råstoffkildene förer til et kapitalløp over hele jordkloden for å sikre seg alt land som har eller kan tenkes å få ökonomisk betydning. Det blir monopolselskapenes, bank- og industrikapitalenes herrer som dikterer statenes indre og ytre politikk og bestemmer over krig eller fred. I skinnet er det konger og presidenter, parlamenter og partiförerersom lager politikk, men i virkeligheten er de ikke annet enn redskaper for det finans-oligarki som regjerer landets ökonomiske liv. Det er en fåtallig herskerkaste.

I Amerika regner en at det er 64 slike finansfyrster som er landets virkelige herrer.

Med imperialisme kommer et nytt trekk inn i de kapitalistiske samfunds indre struktur. I kapitalismens förste ekspangsjonstid var det ennå nær forbindelse mellom produksjonen selv, lederne av produksjonen og eierne. Med monopolselskapenes vekst og bankkapitalens nye rolle blir de kapitalistiske eierne fullstendig skilt fra selve den produktive virksomhet. De blir kupongklippere og tilbringer sitt "produktive liv" i direksjonsmöter og den moderne sivilisasjons luksuriöse tilværelse. De blir asosiale maktindivider som uten betenkning förer millioner av mennesker ut i elendighet og nöd i sin kamp om ökonomisk profit og politisk makt.

Det er nödvendig å påvise hvorledes denne imperialismo har avspeilet seg i det 20. århundres historie. Den har bragt menneskeheten 2 verdenskriger + i de ubegrensede muligheters århundre en sum av lidelser og ulykke som er hittil ukjent i menneskehetens historie.

Av den kapitalistiske fri konkurranse fremsto monopolene og imperialismen. Det er ikke mulig å vende tilbake til den "gode gamle tid", kapitalisme förer med nödvendighet til imperialisme og til krig. Politisk betyr monopolene og imperialismen en reaksjon. Mellom folkestyre og finans-oligarki er ingen forsoning mulig og det som mest svarer til finanskapitalismens interesse er diktaturet.

Hitler og det nazistiske diktatur er den tyske finanskapitals redskap like så sikkert som Roosevelt og Churchill er slike redskaper. -

Det som en best har merket seg i Tysklands nye politik er konsentrasjonsleirene og jödeforfölgelsen, men like oppsiktsvekkende er i virkeligheten den ökonomiske utvikling i Tyskland som har medfört en 100%'s konsentrasjon av kapitalen, at monopolselskapene fullstendig har underlagt seg landets produksjon. De löfter som Hitler ga alle Tysklands småkapitalister har han i alle fall ikke innfridd. Og det er den tyske monopolkapitalisme at Hitler kjemper for om verdensherredömmet. I kamp mod Amerikas og Englands Monopolkapitalisme.

W.

NORSK PROGRAM

I. Jorden og skogen

Det er almindelig kjent at de norske jordbrukere hadde fulgt godt med i de tekniske fremskritt både når det gjaldt dyrkningsmetoder og redskaper (maskiner), og at det norske jordbruket lå på et höyt nivå da krigen kom. Men det skulle være like godt kjent at det norske jordbruk i alle de år som gikk mellom forrige og denne verdenskrig var rammet av en meget dyptgående krise. Krisens årsak lå ikke så meget i norske forhold, men skrev seg först og fremst fra den kjennsgjerning at jordbruket i Norge ikke var isolert fra jordbruket i resten av verden, men måtte konkurrere med det på det internasjonale varemarked som Norge tross alt var en del av. (At de norske bönder nå har gloriöse tider og sannsynligvis en höyere levestandard enn noensinde tidligere skyldes nettop at vi gjennom krigen er blitt isolert fra dette internasjonale marked. Med de priser en norsk bonde nå kan oppnå for sine produkter blir det en smal sak for ham å dekke skatter og renter på gjeld, og han kan spise opp sitt smör, kjött, ost og bröd og drikke sin melk slik at han i så måte lever så godt som det overhode er mulig.)

Tar vi forholdene för krigen så var saken nettop den at det norske jordbruk - som ikke er særlig begunstiget fra naturens hånd - måtte konkurrere med jordbruk i andre land

som takket være natur- og klimaforholdene kunne drives med langt höyere teknik og derfor produserte billigere varer, fremfor alt billigere korn og kjött. Og fra det öyeblikk av at det norske jordbruk for alvor ble trukket inn i den kapitalistiske ökonomi var bonden nödt til å avsette en stadig större del av sin produksjon på varemarkedet for å kunne dekke skattene og fremfor alt renter og avdrag på den gjeld som han hadde stiftet for å kunne legge sitt jordbruk om til salgsproduksjon, kjöpe nye redskaper og maskiner og bygge nye hus. Og det hjelper ikke en bonde om han produserer aldri så meget hvis han ikke er istand til å dekke disse utgifter, og i tillegg til det kjöpe et visst minimum av industrivarer og kolonialvarer.

Særlig for de mindre og mellemstore gårdbrukere var dette et problem , og tusenvis av dem måtte i 30-årene gå fra gard og grunn fordi de ikke kunne dekke sine utgifter. Nå spiller som sagt disse forpliktelser ikke noen vesentlig rolle for de aller fleste bönder, ja mange av dem blir gjeldfrie i denne tiden. Men det er allikevel sikkert at problemet om gjelden vil melde seg igjen med full styrke når krigen er forbi.

Vi er selvsagt av den oppfatning at det norske jordbruk når krigen er forbi må innstille seg på den produksjonsform som de naturlige tilsive her i landet tilsier. Det vil först og fremst si at den norske bybefolkning må få lov til å spise bröd som er billig fordi det er produsert av korn som er dyrket der hvor kornproduksjonen kan foregå med höyeste teknik. Det vil altså si at jordbruket först og fremst må innstille seg på fedrift og melkeridrift, og produsere på jorden de rotvekster som inngår som et viktig ledd i kreaturholdet. Men det er ikke mulig å anbefale de norske bönder en slik produksjonspolitik hvis man ikke samtidig er villig til å ta det standpunkt at den jordbrukende befolkning skal ha en like höy levestandard som den bybefolkningen dels önsker og dels er vandt til. Det vil ikke si ännet enn at en må være villig til en radikal lösning av gjeldsproblemet, og med det av hele forholdet mellom by og land.

Som vi alt har sagt er det norske jordbruksgjeld oppstått fordi bönderne ikke har hatt den nödvendige kapital til alle de nyanskaffelser og omlegninger som et salsjordbruk krever. Og landsbygden har heller ikke hatt kapital til å bygge de kraftverk som leverer den elektriske ström som det moderne jordbruk ikke kan være foruten. Det er byenes kapitalister som har hatt denne kapital og som på den måten utbytter landsbygden slik.

Forsåvidt er bonden prinsipielt ikke i noen annen stilling enn industriarbeideren som heller ikke eier de maskiner han betjener og de bygninger han arbeider i, og derfor må arbeide halve dagen for kapitalisten. - Denne gjeld hviler som en dö hånd over jordbruket og gjorde i frodstid de fleste bönders tilværelse til et slaveri for banker og andre fordringshavere. Denne gjeld må strykes, og det er bare en klasse i landet som sammen med böndenes store flertall kan gjennomföre en slik politik, fordi den ikke er interessert i å suge renter av dem, men derimot gjerne vil selge dem industrivarer og kjöpe deres egg, smör, ost, melk, flesk o.s.v.

Vi har hittil snakket om böndene i sin almindelighet, men kommet til dette punkt er det nödvendig å foreta et skille.

Det er nemlig klasseskille på landsbygda som det er klasseskille i byene, og ikke alle bönder er i samme stilling og har samme interesser.

Det egentlige jordbruket i Norge omfatter ca. 215.000 gårdsbruk, og sosialt faller de i tre grupper: (Tallene er fra den siste jordbruksstelling i 1939).

Den förste gruppe omfatter småbruk med fra 5 til 50 mål innmark. Deres antall er ca. 145.000 med samlet jordbruksareal på omlag 4.4 millioner mål. De utgjör 65% av brukene og har 37% av jordbruksarealet. Disse bönder driver jordbruk med familiens egen arbeidskraft og de må i stor utstrekning arbeide for andre for å opprettholde livet.

Den annen gruppe omfatter mellomstore gårdsbruk med fra 50 til 100 mål innmark. Deres antall er omlag 45 tusen med et samlet areal på ca. 3 millioner mål. Det er 20% av brukene med 26.5% av jordbruksarealet. Disse bruk drives vesentlig med familiens egen arbeidskraft og leier bare undtagelsesvis fremmed arbeids-

hjelp.

Den tredjegruppe omfatter de store gårdsbruk med over 100 mål innmark. Deres antall er omlag 24 tusen 6 hundre med et samlet areal på ca. 4.3 millioner mål. Det er 15% av brukene og rår over de resterende 36% av jordbruksarealet.

Selvsagt rammer krisen alle disse jordbrukere, men når det gjelder lösning av krisen er deres interesser vidt forskjellige. - Den siste gruppen, storböndene, som dominerer på landsbygda i kraft av sin större produksjon (og som bondepartiet representerte) disse bönder klaget både over de höye arbeidslönninger og de lave priser. De forlangör en senkning av arbeidslönnen som i jordbruket er lav nok fra för, og gjennom bondepartiet har de forlangt en proteksjonistisk landbrukspolitik for å få höyere priser först og fremst på korn. Denne gruppe er ikke særlig interessert i en lösning av gjeldsproblemet. Storböndene er tildels selv kapitalister, med innskudd i de banker og hypotekinstitutter som forvalter jordbrukets gjeldsmasse. Selvom mange av dem er byfientlige så er de i virkeligheten mere forbundet med byens overklasse enn med landsbygdens övrige befolkning. - Tar vi förste og annen gruppe så kan en med trygghet si at de ikke er interessert i prisstigning på korn (i normale tider). Storparten av dem er selv kjöpere av korn både til eget bruk og til kreaturholdet.

Heller ikke er flertallet av dem interessert i lavere lönninger. Det gjelder ubetinget for den förste gruppe og like ubetinget for den praktisk talt jordlöse befolkning som först og fremst lever av å ta lönnet arbeid, og som omfatter ca. 100 000 familier. De to förste grupper er også hårdest rammet av gjeldskrisen fordi deres produksjon av salgbare jordbruksprodukter er forholdsvis mindre.

Vi har altså her å gjöre med helt motsatte interesser, når de bare blir erkjendt. Det er en av den norske arbeiderklasses vesentligste oppgaver å medvirke til det, slik at den kan slutte et naturlig forbund med det store flertall av landsbygdens befolkning som den har felles interesser med.

En strykning av gjelden ville bety at dette flertall kunne forbruke en större del av sin egen produksjon. Samtidig ville billig utenlandsk korn og annet kraftför bety at de kunne utvide sin fedrift.

Det er viktig å tilföye at det er storböndene som har den beste jord og det beste tekniske utstyr, og er uundværlig ledd i en radikal jordbrukspolitik må det være at den skapte en likeligere fordeling av jorden og på den måten svekket storböndernes ökonomiske og politiske maktstilling samtidig som en avskaffet jordhungeren hos alle de jordlöse. Men da måtte også disse nye arbeiderbönder få et teknisk utstyr som bevirket at de kunne få en like höy levestandard som den byenes arbeiderklasse gjör krav på. Og dette tekniske utstyr måtte böndene få uten gjeldsbelastning, gjennom en beskatning av storböndene. Med ny gjeldsbyrde ville de gamle problemer igjen oppstå. Samtidig er det bare et höyt teknisk utstyr som kan gjöre bonden om fra arbeidstroll til fri mann og gi bondekvinnene en menneskeverdig tilværelse.

Det er riktig å tilföye at storgårdene på flatbygdene skal omlegges til kollektivbruk. Det er 5 824 storbönder og godseiere her i landet med fra 200 til over 1 000 mål innmark, og med et samlet jordbruksareal på 1,8 mill. mål. Her er det uforenelig med sosialistisk politik å opprettholde den private eiendomsrett, og her foreligger heller ingen tekniske innvendinger mot kollektiv drift. På den måten vil en også kunne löse problemene for en stor del av den jordlöse befolkning.

Selvsagt kan ikke jordsmonnet i Norge forandres fullstendig, men vi vet hvilke driftsformer som passer for jorden i Norge, og vi kjenner også den ökonomiske politik som er fordelaktig for de arbeidende både i jordbruket og i industrien.

Hittil har vi behandlet jorden, nå kommer vi til skogen.

Skogsdriften i Norge har i alle år etter forrige verdenskrigs jobbetid vært rammet av en ennå hårdere krise enn landbruket., og ingen bör ha glemt de sultelönninger som ble tvunget på norske skogsarbeidere og de elendige boligforhold og den mangelfulle ernæring som de og deres familier led under.

Den norske skogens krise er en ren gjeldskrise.

Etter siste skogbruksteiling er det omtrent 75 mill. mål produktiv skog i landet, fordelt på om lag 121 tusen skogeiendommer. Av hele arealet tilhörer 63 % innenbygdsboende . Vi kan gå ut fra at de övrige 37% - 28 mill. mål - tilhörer rene skogkapitalister. Av de omtrent 47 mill. mål som tilhörer innenbygdsboende, er 12,7 mill. fordelt på 95 tusen eiere med et arel på inntil 500 mål. Også störstedelen av de resterende 34.3 mill. er underlagt kapitalistisk drift. Först og fremst skal "skogsverdien" forrentes. Når eiendommene er belånt blir forrentningen et helt uavviselig krav, skogeierens argument for lave lönninger.

Selve den "skogsverdi" som er utgangspunktet for all kapitalistisk lönnsomhetsberegning i skogdriften er en fiksjon. Skogen selv er en naturrikdom og har ingen verdi utover det arbeid som er nedlagt i den i form av skogplantning, uttapping av myrer, anlegg av flötningsdammer, tömmerrenner, veger, bygging av tömmerkoier o.s.v. som tilsammen bare utgjör en liten prosent av skogens såkalte verdi.

Det som kalles skogens verdi, er den kapitaliserte verdi av tömmersalget. (Hvis f.eks. en skogseiendom et år gir skogeieren en profitt på 10 tusen kr, så blir skogens "verdi", hvis rentefoten er 5% satt til 200 tusen kr., fordi dette belöp forrentet etter 5% nettop gir 10 tusen kr.) - Da verdensökonomien i forrige århundre fikk bruk bruk for större tömmermengder steg prisene og også de norske skoger ble for alvor trukket inn i verdensomsetningen fordi dens behov ikke kunne dekkes uten. Da fikk skogen sin "verdi". Under forrige verdenskrig ble skogverdiene jobbet opp i svære belöp, og skogeierne innrettet seg etter disse verdier, d.v.s. stiftet gjeld på dem.

Vi har i en annen produksjonsgren et helt tilsvarende ökonomisk fenomen, hvor imidlertid eiendomsforholdene ikke er de samme og begivenheten derfor har fått et annet forlöp. Det er i hvalfangsten. - Etter forrige verdenskrig steg etterspörselen etter fett og oljer, og det oppsto en veldig bedrift basert på hvalfangst. Hvalen ble fanget og dens olje solgt med stor profitt. Aksjeutbytter på 4p% og mere var det alminnelige. Men det var ingen som fant på at hvalen som svömmet omkring i Sydishavet av den grunn hadde verdi. Ingen fant på å si at når den norske hvalfangst utover avskrivning av den nedlagte kapital, mannskapslönninger og driftsutgifter innbragte f.eks. 100 mill. kr., så var hvalbestandens kapitaliserte verdi etter 5% 2000 mill., som da skulle være dens pris i handel og vandel. Ingen opptok pantelån på hvalbestanden for den lot seg nemlig ikke gjerde inn! Hvis hvalen hadde vært gjenstand for privat eiendomsrett er det ingen tvil om hva som hadde skjedd. Deres eiere ville hurtig blitt meget rike og like hurtig særdeles fattige når hvalfangsten ble innstillet. De ville blitt sittende tilbake med gjelda uten noe grunnlag for den, akkurat som skogeieren.

De norske skogers "verdi" vil måtte synke til null. Fra Östersjöen til Stillehavet går det et sammenhengende skogbelte på 6 milliarder mål hvis verdi i den forstand det her dreier seg om er null. Og utviklingen av samferdselsmidlene vil åpne stadig nye skogarealer uten noen slik "verdi". Det tömmer som der produseres kan selges til en pris som svarer til rundelig underhold av alle som arbeider i skogen samt vedlikehold og forbedringer av alt utstyr og alle anlegg. Det er på dette grunnlag det norske kapitalistiske skogbruk må kunne hevde seg.

På dette grunnlag kan det imidlertid ikke hevde seg. Og et forsök på det betyr - det vet vi - å holde dem som arbeider der konstant på sultegrensen og de alminnelige bondeskogeiere i stadig usikkerhet og bekymring. Dette skal vi fri dem for. Vi stopper seigpining og stryker gjelden. Hele skogarealet må deles i to deler. Den ene del skal i passende skogteiger tillegges de enkelte gårder, så hver gård kan få den skog som er naturlig for gårdsdrift under norske forhold. Den annen del overtas av dem som selv arbeider i skogen. De norske skogsfolk kan sikkert hva dyktighet og arbeidsomhet angår måle seg med skogfolk hele verden over, Et norsk skogbruk som bare skal gi dem som arbeider med skogen gode livsvilkår vil sikkert ikke ha noen vanskeligheter med å få omsatt sine produkter til de priser de trenger.

Bare når arbeidsfolket avskaffer kapitalismen og sletter rentebyrden, når all Norges skog og jord blir gitt til det arbeidende norske bygdefolk, og det organiseres direkte varebytte

mellom bygdefolket på den ene side og industriarbeiderne på den annen vil landbruket bli ferdig med krisen og stadig kunne bedre sine kår. Med økt teknisk utvikling vil det etterhvert finne frem til driftsformer som ikke bare vil gi bygdefolket en høy levestandard, men gjöre det norske landbruktil en tidsmessig del av moderne landbruk i verdensmålestokk.

R.S.

Forbrödring. Overalt på Balkan kjemper partisanene sammen med troppeavdelingerfra deres tidligere undertrykkere den italienske fascistarmé.

I Grekenland og Serbia har bulgarske vaktavdelinger gått over til partisanene og forbrödringen har hatt et sånnt omfang at den bulgarske quislingregjering stadig må foreta utskiftninger for å avverge en fullstendig opplösning av fronten. I Slovenia kjemper de jugoslaviske partisaner sammen med italienere, ungarere og selv tyskere - sier B,B.C. forbløffet - tenk - til og med tyskere!

Partisanene, som under sin kamp for friheten og en bedre samfundsform har gjort opp med sine undertrykkere fra overklassen og har avslöret sine reaksjonære "jössing-generaler" av typen Mihailovitsj, vet at deres krig er en klassekamp og de kan sjelne mellom venn og fiende, mellom tysker og nasist.

Anderledes med våre hjemlige jössingmarxister.

Det hörer til de helligste jössinglover at man ikke skal snakke med tyskere, det er forbudt fra London. Det vil de ikke ha noen forbrödring. De engelske lorder og deres halehong, emigrantregjeringene og forövrig allverdens forenede kapitalister vil nemlig ikke ha noen fred ennu. Det passer ikke i deres planer.

Våre jössingmarxister går i fella med begge ben. Og der sitter de: snakk ikke med tyskere, vis dem en kald rygg.

xxx

Hvad kjemper vi for?

For det förste det umiddelbare mål å drive de nasistiske okupanter ut av landet,

av solidaritet med våre naturlige allierte, Sovjetunionen og de europeiske partisaner,

for fred,

for våre fredsmål: en samfundsform som utelukker krig og elendighet.

Hvem er våre allierte?

Sovjetunionens arbeidere og Europas og Asias partisaner og saboterer er våre allierte,

De angloamerikanske imperialister som saboterer den 2nen front for å svekke Sovjet og tjene kjempeprofitter på å forlenge krigen, er våre fiender.

Men de arbeidende folk i disse land er våre allierte, og de engelske og amerikanske gruvearbeidere som kjemper for demokratiske rettigheter og menneskeverdige vilkår til tross for krigssjåvenistenes trusler, er partisaner for vårt fredsmål - et bedre samfund.

Og til våre allierte hörer også den tyske arbeider og intelektuelle som har ført sin underjordiske kamp for våre fredsidealer både för og under krigen og tiltross for 10 000 av angivere og en terror som er langt verre onn den vi lever under.

Dette må vi aldri glemme

Eller-er det ikke sant dette - :

at studentenerurolighetene i München omfattet nesten alle studentene og hadde forbindelse med en rekke andre universiteter,

at Gestapo i fjor sommer regnet med over 100 större illegale aviser i Tyskland,

at det hver uke henrettes over 50 tyskere for sabotasje og antinasistisk propaganda,

at vi her i landet har konsentrasjonsleirer for tyske desertörer (bare i Finnmark er der 6 slike leirer med inntil 8 tusen tyskere i hver),

at den mest effektive sabotasje som er utført her i landet - den mot båtene på Oslo havn ifjor var utført av tyskere - osv, osv.

Kamerater! Nederlaget i klassekampen og andre historiske forhold har drevet den tyske arbeider og soldat inn i en håplös situasjon som han ikke kan komme ut av bare ved egen hjelp. Han må ha et brukbart perspektiv for sin frihetskamp og vite at han har venner og allierte i andre land som kan sikre hans seier hvis han gjör opprör mot sine undertrykkere. Bare de jugoslaviske partisaner har hittil vist ham en sånn utveg og har dermed skaffet seg en alliert som har våpen og vil bruke dem.

Iyo.

Mappe 6a
Ekspl. februar
Årg. 1944
4739

FREMTIDEN

Nr. 7. Februar 1944

N O R S K P R O G R A M.

II. Industrien.

Industrien i Norge hörer overveiende dette århundre til. Det er fra århundreskiftet av den moderne storindustri trenger inn i Norge, overveiende finansiert av utenlandsk kapital og knyttet til utbyggingen av den norske vannkraft. Industriens vekst ble riktignok hemmet av den forrige verdenskrig, men den fortsetter etterpå, og fra 1920 gjennomgår den norske industrien den samme rasjonaliseringsprosess som karakteriserer alle industriland i denne periode. Også den norske industri blir rammet av verdenskrisen 1929-33, men ikke på langt nær så hårdt som tilfellet var i hovedindustrilandene, og fra 1935 bærer det igjen oppover, slik at industrien i 1938 - som er det siste år med fullstendige statistiske oppgaver - oppviste en höyere produksjonsverdi enn noengang tidligere. Selvsagt virker den nåværende krigssituasjon meget sterkt på det industrielle apparat i Norge. Vedlikeholdet er utilstrekkelig, det industrielle utstyr blir ikke slik fornyet som i fredstid og nyinvesteringene er ubetydelige. Men for en vurdering av industriens ökonomiske betydning i fremtidens Norge er det helt forsvarlig å ta sitt utgangspunkt i situasjonen før krigen.

Bruttoverdien av den norske industriproduksjon var i 1938-2020,5 mill. kroner. For å nå frem til et tall for den nyskapte verdi summerer norsk statestikk sammen utgiftene til reparasjonearbeid, leiearbeid, råstoffer, emballasje og hjelpestoffer, brensel og elektrisk kraft, trekker d denne sum fra brutto produksjonsverdien og kommer på denne måten frem til det som kalles bearbeidelsesverdien. Denne var i 1938 1043.7 mill. kroner. For virkelig å komme frem til den nyskapte verdi, foredlingsverdien må en dessuten trekke fra det som nå settes av til erstatning av slitasje på bygninger, maskiner og annet industrielt utstyr, - avskrivning (ammortisasjon). Statistikken gir ingen oppgaver over ammortisasjonen, men den kan anslås til 135,6 mill. kroner. Foredlingsverdien skulle da bli 908 mill.kr. Imidlertid finnes det meget store skjulte kapitalinntekter som ikke kommer med i statistikken (provisjoner, tantieme, fondsopplegning m.v.) Disse skjulte kapitalinntekter er sikkert i sum större enn avskrivningsbeløpet. Vi kan altsåuten å legge før tykt på regne med at foredlingsverdien i 1938 var noe over 1 milliard kroner.

Hvordan ble denne verdi fordelt. Etter statestikken ble det i arbeidslönninger utbetalt 423,052 mill. kroner og i lönninger til funksjonærer 97,325 mill. kroner, tilsammen altså 520,379 mill.kroner. Resten 523,287 mill.kroner var profitt, rente,aksjeutbytte etc.